

ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ

КАФЕДРА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ



ЗАТВЕРДЖУЮ

перший проректор

з науково-педагогічної роботи

доц. Гусев С.О.

09 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Іноземна мова у науковому спілкуванні

підготовки

Доктора філософії

галузі знань

01 Освіта/Педагогіка

спеціальності

017 Фізична культура і спорт

освітньо-наукова програма

Фізична культура і спорт

факультет

Фізичного виховання і спорту

Вінниця – 2022

Робоча програма з дисципліни «Іноземна мова у науковому спілкуванні» для здобувачів ступеня доктора філософії за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт».

Освітньо-наукова програма «Фізична культура і спорт».

Мова навчання – англійська (німецька, французька).

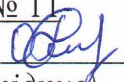
«29» червня 2022 р. – 17 с.

Розробники: Яцишин О.М., кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри методики навчання іноземних мов;
Зарічанська Н.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики навчання іноземних мов;
Будас Ю.О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики навчання іноземних мов;

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри методики навчання іноземних мов

Протокол від 29.06.2022 р. № 11

Завідувач кафедри

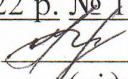

(підпис)

(Яцишин О.М.)

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні навчально-методичної комісії факультету іноземних мов

Протокол від 30.06.2022 р. № 10

Голова НМК


(підпис)

(Мельник Т.М.)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
<u>Кількість кредитів – 3</u> <u>Індивідуальне науково-дослідне завдання – не передбачено</u> <u>Загальна кількість годин – 90</u> <u>Тижневих годин для денної форми навчання:</u> аудиторних – 2 самостійної роботи слухача – 4	<u>Галузь знань</u> <i>01 Освіта/Педагогіка</i> <u>Спеціальність</u> <i>017 Фізична культура і спорт</i> <u>Освітньо-наукова програма</u> <i>Фізична культура і спорт</i> <u>Ступінь вищої освіти</u> <i>Доктор філософії</i>	<i>Обов'язкова</i>	
		Рік підготовки	
		1-й	
		Семестр	
		1-й	
		Лекції	
		–	–
		Практичні заняття	
		30	10
		Лабораторні роботи	
		–	–
		Індивідуальні заняття	
		–	–
		Самостійна робота	
		60	80
		Вид контролю: <i>екзамен</i>	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи (%) становить: 30/70 на денній формі та 15/85 на заочній формі.

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Метою вивчення дисципліни «Іноземна мова у науковому спілкуванні» здобувачами ступеня доктора філософії, які навчаються на 1 курсі аспірантури за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт, є формування низки мовних і мовленнєвих компетентностей на рівні (B2 та вище відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти), достатньому для представлення та обговорення результатів наукових досліджень іноземною мовою (англійською, німецькою, французькою) в усній і письмовій формах, розуміння змісту іншомовних текстів відповідного наукового спрямування, користування іншомовними джерелами новітньої інформації для реалізації потреб науково-дослідної діяльності.

2.2. Завдання вивчення курсу «Іноземна мова у науковому спілкуванні» конкретизують його мету і полягають в тому, аби в результаті її засвоєння здобувачі ступеня доктора філософії змогли:

- 1) адекватно сприймати й інтерпретувати іншомовну інформацію в усній та письмовій формі;
- 2) підтримувати розмову іноземною мовою з питань освітньої та наукової діяльності;
- 3) засобами іноземної мови висловлювати власну думку, дискутувати, аргументувати свою точку зору, погоджуватися / не погоджуватися з думкою інших осіб щодо широкого кола проблем освітньої та наукової тематики;
- 4) розпізнавати та відбирати релевантну інформацію іноземною мовою з різного типу джерел (друковані, електронні, аудіовізуальні);
- 5) робити прямий та зворотний переклад наукових текстів;
- 6) реферувати наукову літературу іноземною мовою з фізичного виховання і спорту, складати анотації;
- 7) знати процедури працевлаштування, володіти ефективними стратегіями (само)презентації та проходження співбесіди;
- 8) ефективно взаємодіяти у професійній галузі з представниками інших мовних спільнот, знати і враховувати під час спілкування особливості їхньої культури і мовної поведінки;
- 9) поглиблювати власні предметні знання з галузі фізичного виховання і спорту, реалізовувати академічні потреби через доступ до іншомовних джерел професійно значущої інформації, володіти прийомами її аналізу та інтерпретації;
- 10) володіти прийомами і стратегіями автолінгводидактичної діяльності, ефективно організувати й регулювати самоосвітню діяльність;
- 11) уміти користуючись двомовними (багатомовними) словниками, системами машинного перекладу.

2.3. Компетентності.

2.3.1. Загальні компетентності:

- Здатність працювати в міжнародному контексті (ЗК4).
- Здатність представляти наукові результати державною та іноземними мовами (на рівні B2 за міжнародною шкалою визначення рівнів володіння іноземною мовою) в усній та письмовій формі, розуміти наукові тексти та термінологію, а також вільно спілкуватися з колегами та широкою науковою спільнотою з питань, що стосуються сфери наукових знань (ЗК5).
- Готовність використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації державною та іноземною мовами. Робота в групових проектах (ЗК6)

2.3.2. Фахові компетентності:

- Здатність усно та письмово презентувати й обговорювати результати наукових досліджень українською та англійською мовами; глибоке розуміння англomовних наукових текстів за напрямом досліджень(ФК3).
- Здатність брати участь у наукових дискусіях щодо отриманих результатів досліджень і їх практичної значущості для сфери фізичної культури і спорту (ФК5).
- Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері фізичної культури і спорту та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, здійснювати лідерство під час їх реалізації (ФК9).

2.4. Програмні результати навчання полягають у тому, що по закінченню вивчення дисципліни «Іноземна мова у науковому спілкуванні» здобувачі ступеня доктора філософії із спеціальності 017 Фізична культура і спорт повинні:

- Здійснювати пошукову (евристичну) діяльність, організовувати і проводити наукові дослідження з проблем сфери фізичної культури і спорту (ПР3).
- Доносити професійні знання, обґрунтування, результати та висновки власних наукових досліджень в усній та письмовій формах для різної аудиторії як на національному, так і міжнародному рівнях (ПР6).
- Застосовувати сучасні інструментарії та технології пошуку, обробки та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи (ПР9).
- Вміти використовувати (та визнавати) результати роботи інших членів наукової групи, здійснювати патентно-ліцензійний пошук та підготовку апікацій з метою отримання грантів на розробку наукових досліджень (ПР11).
- Вільно презентувати й обговорювати з фахівцями та нефахівцями результати й висновки власних наукових досліджень, наукові та прикладні проблеми з фізичної культури і спорту державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних та вітчизняних фахових наукових виданнях (ПР14).

3. Програма навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Особливості мови академічного спілкування.

Тема 1. Лексичне наповнення академічних текстів. Ключові іменники, дієслова, прикметники, прислівники, що вживаються в академічних текстах. Вживання фраз, метафор, усталених та ідіоматичних виразів у текстах наукової тематики. Неособові форми дієслова.

Тема 2. Особливості представлення інформації в усному академічному мовленні. Посилання на джерела інформації. Представлення фактів, свідчень, даних. Цифри і статистика. Опис графіків і діаграм. Неособові форми дієслова.

Тема 3. Засоби вираження думок та ідей в усному академічному мовленні. Представлення точок зору. Посилання на точку зору інших осіб. Представлення аргументів. Неособові форми дієслова. Непряма мова.

Тема 4. Особливості й мовні засоби презентацій в академічному мовленні. Презентація: підготовка та початок. Основна частина презентації. Завершення презентації. Відповіді на запитання. Типи запитань і допоміжні дієслова.

РОЗДІЛ 2. Діяльність академічних закладів: викладання, навчання, наукові дослідження.

Тема 5. Провідні освітні системи світу. Система вищої освіти в Україні, Британії, США, Німеччині, Франції. Коледж та університет: специфіка освітніх закладів.

Тема 6. Найвідоміші університети світу. Рейтингування ЗВО (Гарвард, Оксбридж, Сорбонна). Освітні корпорації.

Тема 7. Віртуальне освітнє середовище. Навчання он-лайн. Нові технології в освіті. Дистанційне навчання.

Тема 8. Науково-дослідна робота. Моє наукове дослідження. Формат та оформлення наукової роботи. Захист кваліфікаційної роботи. Підготовка виступу.

Тема 9. Наукові конференції, зустрічі та симпозіуми. Основні правила написання тез. Оформлення заявки на участь у конференції. Публічний виступ.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лк	пз	інд	СРС		лк	пз	інд	СРС
<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>5</u>	<u>6</u>	<u>7</u>	<u>8</u>	<u>9</u>	<u>10</u>	<u>11</u>
РОЗДІЛ 1. Особливості мови академічного спілкування.										

<i>Тема 1. Лексичне наповнення академічних текстів.</i>	10		4		6	12				12
<i>Тема 2. Особливості представлення інформації в усному академічному мовленні.</i>	10		4		6	12				12
<i>Тема 3. Засоби вираження думок та ідей в усному мовленні.</i>	10		4		6	8		2		6
<i>Тема 4. Особливості й мовні засоби презентацій в академічному мовленні. Підсумковий тест.</i>	10		2		8	8		2		6
Разом за Розділом 1	40		14		26	40		4		36

**РОЗДІЛ 2. Діяльність академічних закладів:
викладання, навчання, наукові дослідження.**

<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>5</u>	<u>6</u>	<u>7</u>	<u>8</u>	<u>9</u>	<u>10</u>	<u>11</u>
<i>Тема 5. Провідні освітні системи світу.</i>	8		2		6	10		2		8
<i>Тема 6. Найвідоміші університети світу.</i>	8		2		6	10				10

<i>Тема 7. Віртуальне освітнє середовище. Навчання он-лайн.</i>	12		4		8	10				10
<i>Тема 8. Науково-дослідна робота.</i>	12		4		8	10		2		8
<i>Тема 9. Наукові конференції,</i>	10		4		6	10		2		8

зустрічі та симпозіуми. Підсумковий тест.										
Разом за Розділом 2	50		16		34	50		6		44
Усього годин	90		30		60	90		10		80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	<i>Лексичне наповнення академічних текстів.</i> Ключові іменники, дієслова, прикметники, прислівники, що вживаються в академічних текстах.	4	
2.	<i>Особливості представлення інформації в усному академічному мовленні.</i> Посилання на джерела інформації.	4	
3.	<i>Засоби вираження думок та ідей в усному мовленні.</i> Представлення точок зору. Посилання на точку зору інших осіб.	4	2
4.	<i>Особливості й мовні засоби презентацій в академічному мовленні.</i> Презентація: підготовка та початок. Основна частина презентації. Завершення презентації. Відповіді на запитання.	2	2
5.	<i>Провідні освітні системи світу.</i> Система вищої освіти в Україні, Британії, США, Німеччині, Франції.	2	2
6.	<i>Найвідоміші університети світу.</i> Рейтингування ЗВО (Гарвард. Оксбридж. Сорбонна).	2	
7.	<i>Віртуальне освітнє середовище. Навчання он-лайн.</i> Нові технології в освіті.	4	
8.	<i>Науково-дослідна робота.</i> Моє наукове дослідження. Формат та оформлення наукової роботи. Захист кваліфікаційної роботи.	4	2
9.	<i>Наукові конференції, зустрічі та симпозіуми.</i> Публічний виступ. Контрольна робота	4	2
	УСЬОГО ГОДИН	30	10

6. Теми лабораторних занять

Навчальним планом не передбачено

7. Теми індивідуальних занять

Навчальним планом не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	<i>Лексичне наповнення академічних текстів.</i> Вживання фраз, метафор, усталених та ідіоматичних виразів у текстах наукової тематики. Неособові форми дієслова.	6	12
2.	<i>Особливості представлення інформації в усному академічному мовленні.</i> Представлення фактів, свідчень, даних. Цифри і статистика. Опис графіків і діаграм. Неособові форми дієслова.	6	12
3.	<i>Засоби вираження думок та ідей в усному академічному мовленні.</i> Представлення точок зору. Посилання на точку зору інших осіб. Представлення аргументів. Неособові форми дієслова. Непряма мова.	6	6
4.	<i>Особливості й мовні засоби презентацій в академічному мовленні.</i> Основна структура презентації. Підготовка текстів презентацій та доповідей. Технічні засоби та наочність. Типи запитань і допоміжні дієслова.	8	6
5.	<i>Провідні освітні системи світу.</i> Система вищої освіти. Коледж та університет: специфіка освітніх закладів.	6	8
6.	<i>Найвідоміші університети світу.</i> Рейтингування ЗВО. Освітні корпорації.	6	10
7.	<i>Віртуальне освітнє середовище.</i> Навчання он-лайн. Дистанційне навчання.	8	10
8.	<i>Університетські дослідження.</i> Моє наукове дослідження. Підготовка виступу.	8	8
9.	<i>Наукові конференції, зустрічі та симпозиуми.</i> Оформлення заявки на участь у конференції.	6	8
	УСЬОГО ГОДИН	60	80

9. Індивідуальні науково-дослідні завдання.

Навчальним планом не передбачено

10. Методи та технології навчання

В основі методики викладання дисципліни «Іноземна мова у науковому спілкуванні» лежить особистісно-діяльнісний комунікативний підхід, який базується на використанні релевантних потребам слухачів автентичних матеріалів та моделюванні реальних комунікативних ситуацій, що сприяють засвоєнню мовних одиниць у типових комунікативних контекстах і створюють реальні умови усного та писемного наукового спілкування.

У навчанні дисципліни «Іноземна мова у науковому спілкуванні» застосовуються як традиційні, так і сучасні (особистісно-орієнтовані, інформаційно-комунікаційні) технології. При цьому навчання є студенто-центрованим та здійснюється через активну практичну діяльність.

Основними принципами навчання здобувачів ступеня доктора філософії іноземної мови є:

- принцип комунікативно-мовленнєвої спрямованості;
- принцип урахування особливостей рідної мови;
- принцип домінуючої ролі вправ, зокрема й на переклад;
- принцип навчання на основі мовленнєвих зразків;
- принцип поєднання мовних вправ з мовленнєвою практикою;
- принцип взаємозв'язку основних видів мовленнєвої діяльності;
- принцип апроксимації іншомовної діяльності;
- принцип професійної спрямованості навчального матеріалу;
- принцип інтенсивності початкового етапу навчання.

Викладання дисципліни «Іноземна мова у науковому спілкуванні» базується на комплексному засвоєнні змісту низки фахових дисциплін та основ наукових досліджень, що забезпечує розвиток міжпредметних зв'язків у навчанні. Окрім набуття здобувачами ступеня доктора філософії іншомовних та предметних фахових знань, програма курсу передбачає поглиблення їхньої лінгвокраїнознавчої та соціокультурної компетентностей, що допоможе усунути можливі бар'єри спілкування під час міжкультурної комунікації.

11. Критерії та методи оцінювання

Підсумкова оцінка з курсу формується на підставі двох складових – **1)** результатів поточної діяльності та **2)** результатів підсумкової діагностики знань (*екзамен*). Обидві складові загальної підсумкової оцінки мають самостійне значення, для чого програмний матеріал розмежовують за змістом у часі й виділяють відповідні форми контролю: *поточний* і *підсумковий*.

Під час поточного оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів ступеня доктора філософії враховується: відвідування ними занять та активність під час їх проведення. Крім того, бали нараховуються за виконання слухачами *самостійної роботи*.

Формами поточного контролю є: усне та письмове опитування, тестування, виступи із доповідями на практичних заняттях, підготовка та демонстрація презентацій, виконання письмових робіт (оцінювання – **від 1 до 5 балів**).

На *практичних заняттях* оцінюються:

- рівень розвитку в аспірантів мовленнєвих навичок (усне діалогічне й монологічне мовлення; читання; письмо); мовленнєва поведінка під час роботи над розділами дисципліни;
- володіння структурою мови (граматична компетентність у межах окреслених тем з граматики);
- рівень засвоєння й використання активного вокабуляру; орфографічна та орфоепічна компетентність в межах тематичних вокабулярів;

- навички функціонального читання, розуміння автентичних академічних текстів з підручників, газет, журналів та Інтернет-джерел;
- реферативні навички, здатність розуміти ідею, сутність, деталі відповідних фахових текстів та розпізнавати інформацію під час обговорень, дебатів, бесід із загальних питань професійного напрямку; рівень володіння відповідним фактичним матеріалом;
- виступи з підготовленими індивідуальними презентаціями щодо широкого кола наукових тем.

По завершенню кожного розділу студенти виконують підсумковий тест.

Оцінювання *самотійної роботи*:

- опрацювання оригінального іншомовного джерела для підготовки домашнього читання з обов'язковим веденням тематичного словника;
- підготовка презентацій, виступів із доповідями, виконання проєктів;
- робота на платформах дистанційного навчання.

Підсумковий (семестровий) контроль (*екзамен*) – **30 балів**.

Результат освітньої діяльності здобувача ступеня доктора філософії оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями:

Оцінка за шкалами ECTS, 100-баловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень студента
---	---------------------	---------------------------------

А 90-100 балів ВІДМІННО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності. Здобувач виявляє нешаблонність мислення у виборі й використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання. Здобувач спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення. Здобувач проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.	ВИСОКИЙ
В 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні. Здобувач володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь. Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій. Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.	ВИСОКИЙ

С 75-79 балів ДОБРЕ	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях. Здобувач усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком. Здобувач спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій тощо. Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.	ДОСТАТНІЙ
D 60-74 балів ЗАДОВІЛЬНО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій тощо. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок. Навчально-пізнавальна активність здобувача є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.	ЗАДОВІЛЬНИЙ
E 50-59 балів ДОСТАТНЬО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.	НИЗЬКИЙ
Fx 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬНО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.	НЕЗАДОВІЛЬНО

F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.	
---	---	--

12. Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточне тестування та самостійна робота																			Підсумковий контроль (екзамен)	Загальна кількість балів		
Розділ 1									Розділ 2										Всього	30	100	
T.1		T.2		T.3		T.4		Підсумковий тест	T.5		T.6		T.6		T.8		T.9					Підсумковий тест
Ауд.	СРС	Ауд.	СРС	Ауд.	СРС	Ауд.	СРС		Ауд.	СРС	Ауд.	СРС	Ауд.	СРС	Ауд.	СРС	Ауд.	СРС				
4	2	4	2	4	2	4	3	5	5	2	5	2	5	2	5	2	5	2	5	70		

Шкала оцінювання: 100-балова, ECTS, розширена

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за розширеною шкалою
		Для екзамену, заліку, курсової роботи, практики
90-100	A	ВІДМІННО
80-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ
75-79	C	ДОБРЕ
60-74	D	ЗАДОВІЛЬНО
50-59	E	ДОСТАТНЬО

13. Методичне забезпечення навчального курсу «Іноземна мова у науковому спілкуванні»:

1. Биконя О. П. Ділова англійська мова : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Вінниця : Нова Книга, 2010. 312 с.
2. Бориско Н. Ф. Бізнес-курс німецької мови. Київ : Логос, 2005. 352 с.
3. Буданов С. І., Тріщ О. М. Geschäftsdeutsch. Ділова німецька мова. Харків : Торсінг Плюс, 2006. 112 с.
4. Яхонтова Т. В. Основи англомовного наукового письма: Навч. посібник для студентів, аспірантів і науковців. Вид. 2-ге. Львів : ПАІС, 2003. 220 с.

14. Рекомендована література

Основна література:

1. English for Academics. Book 1. Cambridge University Press, 2014. 176 p.
2. English for academics. Book 2. Cambridge University Press, 2015. 171 p.
3. Hewings M., Thaine C. Cambridge Academic English: An integrated skills course for EAP. Student's Book. Intermediate. Cambridge University Press, 2012. 176 p.
4. McCarthy M., O'Dell F. Academic Vocabulary in Use. Cambridge University Press, 2008. 176 p.
5. Schade G. Einführung in die deutsche Sprache der Wissenschaften. Ein Lehrbuch für Deutsch als Fremdsprache mit Lösungsschlüssel. Erich Schmidt Verlag, Berlin 2009. 400 S.
6. Wallwork A. English for Academic Research: Grammar, Usage and Style. 2nd ed. Springer. 2015. 268 p.
7. Wallwork A. English for Writing Research Papers. Springer Science + Business Media, LLC, 2011. 349 p.
8. Wallwork A. Giving an Academic Presentation in English. Intermediate Level. Springer Nature Switzerland AG 2022, 2022. 200 p.
9. Wallwork A. Writing an Academic Paper in English. Intermediate level. Springer Nature Switzerland AG 2022, 2022. 238 p.
10. Бахов І. С. English for Post-Graduate Students. Англійська мова для аспірантів та здобувачів : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008. 276 с.
11. Бондар Т. І., Кириченко З. Ф. та ін. Англійська мова для аспірантів та наукових співробітників: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 352 с.
12. Бориско Н. Ф. Deutsch für Fortgeschrittene Niveau C. Німецький язык : уровень совершенства. Киев : ООО «ИП Логос-М», 2010. 528 с.

Допоміжна:

1. McCarthy M. English Vocabulary in Use. Elementary. Cambridge University Press, 2005. 168 p.

2. Redman S. English Vocabulary in Use. Pre-intermediate and intermediate. Cambridge University Press, 2003. 264 p.
3. Гошовська Л. М., Юрко Н. А. Англійська мова : навч. посіб. для спеціалістів та магістрів спеціальності «Фізична реабілітація» Львів : Видавництво «Компанія “Манускрипт”», 2015. 100 с.
4. Ільченко О. М. Англійська мова для науковців: підручник для науковців, студентів старших курсів, аспірантів. Київ : АТ «КоДр», 1996. 243 с.
5. Кузнецова Л. Г. Methods of teaching scientific communication: навч.-метод. посіб. до курсу «Основи наукової комунікації англійською мовою». Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2010. 147 с.
6. Максимчук В. М., Дудок Р. І. Англійська мова для аспірантів та науковців гуманітарно-природничих спеціальностей університетів. “English for PhD Students”: Підручник. Львів : 2006. 232 с.
7. Паласюк М. І. Навчально-методичний посібник з німецької мови для аспірантів. Тернопіль, ТНТУ, 2016. 168 с.
8. Сулим В. Т. Німецька мова для філологів: бакалаврів, магістрантів, аспірантів. Вінниця : Нова книга. 2006. 536 с.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека ВДПУ імені М. Коцюбинського. URL: <https://library.vspu.edu.ua/>
2. Національної бібліотеки України ім. В. І Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. <http://www.englishclub.com/business-english/>
4. <http://www.sprachenlernen24-businesskurse.de/business-deutsch/>
5. <https://academic-englishuk.com/>
6. <https://aeo.sllf.qmul.ac.uk/>
7. <https://help.open.ac.uk/what-is-academic-english>
8. <https://studilektor.de/tipps/abschlussarbeiten-faq/wissenschaftliches-schreiben.html>
9. <https://www.bachelorprint.ch/wissenschaftliches-schreiben/>
10. <https://www.better-english.com/exerciselist.html>
11. <https://www.businessenglishpod.com/>
12. <https://www.edx.org/course/academic-english>
13. <https://www.mentorium.de/wissenschaftliches-schreiben/>
14. <https://www.scribbr.de/category/wissenschaftliches-schreiben/>
15. <https://www.universitaetskolleg.uni-hamburg.de/publikationen/uk-schriften-013.pdf>